

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Ændringer, der er foreslået af Færøernes Lagting, kunde jeg ønske at gøre nogle Bemærkninger om.

Jeg er enig med den højtærede Minister i, at det vist vilde være meget betænkeligt at forlænge Afdragstiden for Fisketørringsanlæg fra 10 til 20 Aar; jeg kan næppe tænke mig, at disse Anstalter vil være meget værd efter en 11—12 Aars Forløb. Derimod nærer jeg paa Forhaand stærk Sympati for den anden Ændring, Lagtinget har foreslået, nemlig at lade den samme Tidsbestemmelse med Hensyn til Afdragsreglerne gælde for Fartøjer mellem 50 og 100 t som den, der gælder for Fartøjer over 100 t, selv om man nu ikke gaar op til de 80 pCt. Jeg skal indskrænke mig til at udtale min Sympati derfor, idet jeg ganske kan slutte mig til de Udtalelser, de ærede foregaende Talere er fremkommet med om, at Fartøjer af denne Størrelse i hvert Fald ikke forældes hurtigere end de større Fartøjer. Dette Spørgsmaal og forskellige andre Ting vil der imidlertid blive Lejlighed til nærmere at overveje og drøfte i Udvalget.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Jeg udtaler min bedste Tak til samtlige Ordførere for den Velvillie, hvormed de har modtaget det foreliggende Lovforslag.

Der er gjort nogle Bemærkninger om de Ønsker, Lagtinget har fremsat, og medens der gennemgaaende, naar jeg i denne Forbindelse bortser fra det ærede Medlem Hr. Ludvigsen, har været Betænkelighed ved at gaa med til en Forlængelse af Afdragstiden for de industrielle Anlæg — en Betænkelighed, som jeg fuldt ud deler, og som jeg ogsaa har givet Udtryk for her, — har der været en vis Tilbøjelighed næsten fra alle Sider, kan jeg sige, til at ville gaa ind i en Overvejelse af, hvorvidt vi kan imødekomme det andet Ønske, Lagtinget har fremsat, nemlig om at lade en Nedsættelse af de ekstraordinære Afdragsvilkaar gælde ogsaa for Skibe under 100 t.

Nu skal jeg herom sige, at lige saa lidt som det er vor Op-gave her at sige: Vi støtter Lagtinget, vi imødekommer de Ønsker, Lagtinget har fremsat — saaledes som det ærede Medlem Hr. Ludvigsen udtalte, han havde jo iøvrigt en meget rund Haand, idet han kort og godt ønskede at imødekomme, hvad Ønsker der er fremsat i saa Henseende —, lige saa lidt skal vi naturligvis paa Forhaand stille os afvisende overfor saadanne Ønsker, men vi skal gaa ind i en nøje og saglig Overvejelse af, hvorvidt de er berettigede eller ej.

Men jeg maa mene, at i Almindelighed bør det Princip opretholdes, at Fiskerne her i Landet stilles ens. Jeg vil da ogsaa tro, at det ærede Medlem Hr. Ludvigsen vil være enig med mig i, at det er et sundt Princip ikke at gøre Forskel paa Fiskerne i de forskellige Dele af Landet, og Færøerne er en Del af Landet. Hvis vi skulde gaa til en saadan Udvidelse paa det Omraade, hvor den ekstraordinære lange Afdragstid gælder, saa ser jeg ikke, med hvilken

Ret vi vilde kunne afvise en Anmodning fra de øvrige Fiskere her i Landet om, at samme Afdragstid maa gælde ogsaa med Hensyn til deres Baadebyggeri. Jeg vil derfor gerne pege paa, at der er Grund til at vise nogen Varsomhed i den Henseende; i hvert Tilfælde tror jeg, at hvis man vil gaa over til en saa væsentlig Ændring i de almindelige Afdragsregler, vi hidtil har haft, og altsaa uden videre forlænge Afdragstiden fra 10 til 20 Aar — og med et Aars Afdragsfrihed bliver det til 21—22 Aar —, saa vil det ganske sikkert nødvendiggøre, at vi samtidig nægter Laan til Køb af gamle Skibe.

Nu er der maaske dem, der kunde mene, at det var rigtigt at gøre det, men her til vil jeg sige, at det er meget svært at gøre det, idet mange Fiskere ofte staar overfor en fordelagtig Handel at kunne købe et brugt Fartøj; derfor mener jeg, det vilde være alt for rigoristisk, om Staten i al Almindelighed sagde nej til Køb af saadanne gamle Fartøjer.

Jeg maa imidlertid gøre opmærksom paa, at naar vi ekstraordinært giver denne lange Afdragstid med Hensyn til store Baade for Fiskerne paa Færøerne, saa er der, som jeg ogsaa advarede mod i Fjor, den Fare, at naar man saaledes har givet dem den lille Finger, saa kommer de og vil have hele Haanden, og det er det, der er i Færd med at ske nu.

Naar det ærede Medlem Hr. Hendriksen antydede Ønskeligheden af, at det ligefrem blev paabudt, at Skibene skal bygges her i Danmark — jeg ved ikke, om jeg misforstod det ærede Medlem, men jeg fik Indtrykket af, at det var Meningen —, vil jeg dog advare herimod. Jeg tror, det netop kunde have den modsatte Virkning, om man kom med saadan et bestemt Paabud; det kunde skabe en vis Animositet. Forholdet er dette, at i Virkeligheden bygges de store Skibe, som her er givet Laan til — og for øvrigt ogsaa de smaa —, saa at sige alle sammen her i Danmark, og jeg tror, at den Opfattelse, det ærede Medlem gav Udtryk for, faar vi allerbedst anerkendt ved, at vi siger: Vær saa god! Vi siger ikke bestemt, hvor Skibene skal bygges, men vi har den Tillid til vore Skibsværfter, at de bygger saa gode Skibe, at Fiskerne nok skal finde herved til Danmark. Det er ikke forbudt at gaa andre Steder hen. Erfaringen viser, at de færreste Fiskere søger herved til Skibsværfterne, og jeg tror, det er bedst, de kommer frivilligt i Stedet for, at vi søger ved Lovbestemmelser at tvinge dem herved.

Samuelson: Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Hendriksen i, at det vil være ønskeligt, at de Fartøjer, her er Tale om, bygges her i Landet, saaledes at forstaa, at det er her i Riget, at altsaa Færøerne er indbefattet — jeg antager, at det ærede Medlem er enig med mig i, at saa snart Færingerne selv er kommet saa vidt med deres Skibsværfter, at de kan bygge nye, store Skibe deroppe, faar de ogsaa Lov til at bygge dem. Men jeg er enig med den højtærede Landbrugsminister i, at man ikke skal træffe nogen Bestemmelse i Lovforslaget i saa Henseende, i hvert Fald ikke nogen direkte Bestemmelse. Jeg skulde dog mene, at dem Omstændighed, at det nu foreslaas, at man kan udbetale Laan i

Rater for de Skibe, der bygges her i Landet, vil faa meget stor Betydning. For øvrigt ved vi jo alle sammen af Erfaring, at naar der har været Tale om at bygge i alt Fald Fiskerskibe, har man ønsket dem bygget her i Landet.

Den højtærede Minister sagde, at man var ude i en meget betydelig Risiko med Hensyn til Fiskerilaan for Færøerne, og Ministeren nævnte nogle Tal paa Restancer paa Afdrag. Jeg ved, at Stats-Laanefonden har haft Tab paa Trawlere deroppe, men indtil nu tror jeg ikke, at man har haft synderlige Tab paa de almindelige Fiskerskibe. At der har været store Restancer i Efteraaret, er jeg vidende om. Grunden dertil er den, at man har haft en Række mindre gode Aar, en Række Aar, hvor det har kostet overordentlig meget at udruste disse Skibe, men hvor Udbyttet ikke har svaret til Omkostningerne. Jeg haaber imidlertid ikke, at den højtærede Minister vil have den samme Opfattelse, hvis han fik en Opgørelse pr. Dato. Jeg tror, at adskillige af de Restancer, som er medtaget i den Opgørelse, Ministeren har faaet, er indgaaet nu, for det sidste Aar har været et godt Aar.

Ludvigsen: Den højtærede Landbrugsminister lod skinne igennem, at han kunde tænke sig en Forhandling med Udvalget om i det mindste at gaa med til at udrække Afdragstiden for Kuttere fra 50 Tons op til 100 Tons til det samme, som gælder for de større, og det forekom mig ogsaa, at de Herre Ordførere var enige i den Betragtning, hvorimod de ikke syntes at kunne gaa ind paa den Betragtning, som jeg gjorde mig til Talsmand for, nemlig at man burde give den samme Afdragstid for faste Værker i Land.

Jeg tror, at man her argumenterer ud fra et forkert Synspunkt, at naar man har bygget et saadant Isværk, Afkølingsanstalt eller Fisketørringsanstalt, er man hermed færdig, saa slider man det op og lader det forfalde. Saadan gaar det jo ikke til her i Danmark, der bliver den Slags Ting ikke alene holdt ved lige, men udviklet og forbedret, og jeg nærer ikke Tvivl om, at det samme vil finde Sted oppe paa Færøerne. Naar man i § 3 giver Landbrugsministeren Ret til at føre Tilsyn med Bygning af Fartøjer, Hovedreparationer osv., og der saa staar, at lignende Tilsyn vil være at føre med Fisketørringsanstalter, Isværker og Afkølingshuse, ligger heri en Sikkerhed for, at Pantet aldrig faar Lov til at forringes i et saadant Omfang, at der paa nogen Maade vil være Risiko for den her af Staten indskudte Kapital.

Jeg maa derfor fremdeles hævde den Opfattelse, at kan man gaa med til det første, hvad jeg er glad for, maa man ogsaa kunne strække sig til det sidste, saa meget mere som det forekommer mig, man maa mene, at Lagtinget maa være bedst kendt med Forholdene paa dette Omraade, og at det ikke vilde tilraade noget, som det ikke ansaa for at være til Gavn for Erhvervet. Jeg maa derfor i alt Fald indtil videre fastholde mit Syn paa dette Forhold, og vi maa se, om vi i Udvalget kan naa til et Resultat, hvorved ogsaa dette Spørgsmaal bliver løst paa den af mig skitserede Maade.

Jeg er meget glad for den ratevise Betaling af Laan til Bygning af Skibe. Der staar

ganske vist, at det skal være Skibe af anerkendt Type, og det kan jo være ret vanskeligt at bestemme, hvad der skal forstaaes ved anerkendte Typer. Men det vil vel ikke blive taget saa bogstaveligt; man vil vel give denne Ratebetaling ved Nybygninger af almindelige Typer.

De øvrige Bestemmelser i Lovforslaget er jeg, som sagt, tilfreds med, og jeg har det bedste Haab om, at vi i Udvalget skal kunne blive enige ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Isværkerne.

Efter endnu nogle Bemærkninger af Halvdan Hendriksen, foreslog vor Partifælle Ludvigsen Lovforslaget henvis til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Sacco—Vanzetti.

»Boston« eitur ein bók, skrivað um justismorðið Sacco og Vanzetti í Massachusetts. Bókin er prentað í 1929. Amerikanska skaldið Upton Sinclair hefur skrivað hana og nevnið hana eina seguliga roman úr nútíðini — Boston, A Contemporary Historical Novel.

Upton Sinclair hefur sjálfur altíð staðið saman við teimum fátæku og veiktu ímóti teim ríku og altformáandi. Í »Boston« vísir hann tí eisini frá byrjan til endan stríðið ímillum fátæk og rík — og tíðum sýnist tað stríð ímillum kultur (fátæk) og kulturløysi (pengamenn). Upton Sinclair fortelur her, hvussu milliónærar, bankmenn, professorar og dómarar og alt tað slagði í samfundinum, ið hevur ansarsfull og vællont embæti, hongur saman og samarbeiðið ímóti Sacco og Vanzetti uttan hensýn til rætt ella órætt, sakloysi ella sekkeika. — Tá østist arbeiðarar í øllum fimm verðinsportum upp íharma, tí mannalív vóru gjørd virðisleys í rættinum, bert tí tað lysti dómaranum at heina burtur hesar neyðars menn. Megnar-menn sum Anatole France talaðu harðliga ímóti hesi rættargongd, — alkavæl munaði einki, Sacco og Vanzetti blivu dømdir til deyða. — Tá hesin ræðuligi dómur er útinnur, sigur Betty Randal, ein av persónunum í »Boston«: »... Eg skal siga tykkum tveir dómarar, hvørs navn altíð vilja standa saman-knytt í søguni — Pontius Pilatus og Webster Thayer.« — Webster Thayer, so æt maðurin, ið dómði rangdóm. Webster Thayer segði ferð eftir ferð nei til at endurnýggja vitniavhoyringarnar, ið vóru út av allari leið. Vitnini lugu og svóru rangan eið.

Upton Sinclair hefur framført sakina heilt precis og hevur lisið øll dokumentir, talur og vitniavhoyringar — eitt varð at-gongdin noktað til, tað var tað dokumentið, ið Sacco og Vanzetti vóru dømdir pá. Eitt eintak finnst og tað er hemmeligt. Dómarar og sakførarar eru nevndir við røttum navni og vitniavhoyringar framfarast órørt. Framferð dómarans hevur verið ræðuligt og rættargongdin hevur verið valdsforsvar.

Sacco og Vanzetti báðir italiá-menn og báðir anarkistar, og tað var tað, ið fekk valdsmenn-irnar at bestemma dómin, sjálv-t dórenn teir singu undirskott, um teir vóru sekið ella ikki. — Vanzetti verður framfordur sum eitt elskuligt menniskja, ið livur fyrri at gleðast yvir náttúrurinnar vakurleika og fyrri at gleða með-skapningar sínar; hann ger ongum ónáðir. Hann hevur

hugsjónir, ið hann fyrri alt ikki vil svíkja; hann veit, at maður hevur ongan rætt at ráða yvir einum øðrum monni ella at seta dómarar yvir honum. Bert tá hvør hólga ferðast blant síni meðmenniskjur og altíð ger eftir síni egnu samvitsku, bert tá kann alskapingurin koma í samfálislið, tá verður eydna og sæla. So vórum hugsjónum stríddust hann fyrri, og heldur vildi hann doyggja í ravmagnar-stólinum enn svíkja tað minsta sindrið av hugsjónum sínum.

Vor.

Íslandstíðindi.

25-ára heimastjórñ.

1. februar í ár vóru 25 ár liðin síðani at stjórñ Íslands var lögð heima í Íslandi. Tá tók Hannes Haffstein við ráðharraembætinum. Stárv stjórñarinnar er nógv vaksíð hesi 25 árin. At byrja við var bert ein ráðharri, og nú er fullgígjað rík-istjórñ, skipað í trimum deildum, hvør við sínum ráðharra.

»Dór« bjargar báti.

Við Vestmannoyggjarnar mundu bátur farist, um miðan mánaðin, um tað ikki hevði eydnast »Dór«, varð-skipinum, at bjarga honum.

Ein dagin um hálfan mánaðin vóru mest allir bátar útrógvnir. Tað kom tjókt eystanrókveður á teir. Allir slutu upp havn, uttan tveir. Tó kom annar um kvöldið inn undir eiðið. Hin var so vestarlaga stæddur, og bátar sum vísitu um hann at siga, gjørdur varðskipinum boð. »Dórur« fann bátið kl. 5 morgunin eftir, vest-ur undir Þórlakshöfn. Og teir vóru bjargaðir.

Alþingið sett.

15. februar, aftaná tingmessu í dóm-kirkjuni varð Alþingið sett. Hitt konungliga brevið um Alþingins samkomu varð lisið. Síðani varð ríkt hurrá fyrri kongi. Tá vóru allar fyriskipingar avgreiddar, og nú byrjar Alþingið at starvast.

Tikin trolari.

»Óðinne« hevur í seinastu viku tikið ein enskan trolara, »Sante Brélade«, við Óndverðanes. Trolarin var sekt-aður 12.500 kr., umframt at missa bæði veiðuna og trolgreiðirnar.

Siðmenning.

Ein maður, ið ferðast við einum eimskipi, greiður soleiðis frá einari samrøðu, sum hann hoyrði millum eina hátt mentaða eldri kvinnu, ið ferðast hevði víða um heimin, og ein blaðgjafur mann, sum tilsjónarláandi hevði nógv eftir at læra í livsins- og eisini andans skúla, hóast hann var klæddur eftir nýggjasta smótas.

Kvinnan hevði um summarið verið í Íslandi og var hugtikin av tí stør-slignu föggu náttúr og øllum, ið hon hevði borið eyga við á sínum longu ferðum á hestbaki yvir stórar fløtur, fjøll og vøtn, og ibyggiaranna óføra blíðskap og landsins síðir.

»Men« helt hin mótskrýddi ungi maðurin fyrri, »er tað nú kortini ikki frálíkt at koma aftur millum mentað fólk, tí tað kann tó ikki sigast um íslandskar bøndir við teirra einfaltu siðum.« »Mentað fólk«, svarði kvinnan. »Eg havi aldri á mínum leiðum verið varðug við stórri mentum enn hin óføri blíðskapur, ein finnur í Íslandi.«

Hin ungi maðurin fekk sær eina »seigraete«, festi sær í og tók hana millum fremstafingur og longutong.

»Ute« segði hann. »Mær dámar betur millum minar javnlíkar.«

Hin mentaða kvinnan vendi sær frá honum og segði: »Hvat mundi hatta álmissudýrið hildið, um bátur hansa hævðist og hann bert motti javnlíka sínum.«

K.